

Uitleg notatie balinese muziek

1 o e u a	ding (=1), dong (=2), deng (=3), dung (=5), dang (=6) (nummering hoort bij selisir toonschaal) (bij oudere notaties wordt de 1 weergegeven als i)
1oeua	Noten in het middenregister van het instrument
1oēuā	Noten in het lage register van het instrument
ióéúá	Noten in het hoge register van het instrument (bij oudere notaties wordt de i weergegeven als i)
<u>1oeua</u> <u>1oeua</u>	Halve notenwaarde resp. ¼ van de notenwaarden (dus 2x resp. 4x zo snel)
1-o-e-u-a-	Dubbele notenwaarden (dus 2x zo langzaam)
a110oēeUua of ^a 1 ¹ o ^o e ^e U ^u a	Voorslagen (de notenwaarde van de hoofdnoten blijft ongewijzigd)
1·o·e·u·a·	Toetsen op de tussenliggende tellen dempen
1/o/e/u/a/	Toets vlak na de aanslag dempen
ɿøɸʌʂ	Toets tijdens de aanslag dempen
x	(reyong) Met de stokken op de rand van een ketel tikken.
χ	idem, echter de stokken worden na de slag niet opgetild zodat het geluid meteen gedempt wordt.
b (oude notatie: j)	(reyong) De eerste en derde ketel van de eigen positie gelijktijdig aanslaan (byong)
b/ (oude notatie: j /)	(reyong) Idem, waarbij de ketels meteen na de aanslag worden gedempt (byot)
ɸ (oude notatie: j , /)	(reyong) Idem, waarbij de ketels tijdens de aanslag gedempt worden: de stokken worden na de aanslag niet opgetild maar blijven tegen de ketels aangedrukt (jet)
ɸ	(reyong) Deng en ding gelijktijdig aanslaan (geldt voor de laagste positie)
norot	Norot. Zie uitleg hieronder.
na ne n1 no nu	Norot op dang, deng, ding, dong, dung
nae neo nou etc	Norot, overgang van dang naar deng, van deng naar dong, van dong naar dung, etc.
gangsā 4 of ga.4	Indien slechts één gangsā-partij wordt weergegeven, met de aanduiding 4, dan betreft dit de polos-partij. De sangsih-instrumenten spelen dan een <i>ngempat</i> -partij (zie hieronder).
4	<i>ngempat</i> -partij
G	Gong (wanneer slechts één gong wordt gebruikt)
L	Gong lanang (hoog gestemde gong)
W	Gong wadon (laag gestemde gong)
P	Kempur
T	Kentong

Notatie van de gongan

De muziek wordt genoteerd in systemen die elk één gongan beslaan. De systemen zijn in kolommen onderverdeeld. De doorgetrokken verticale lijnen tussen de kolommen geven de kemplislagen aan. Als de lijnen gestippeld zijn, wordt er geen kempli gespeeld. Wanneer de calung en jegogan partij op één regel staan, dan zijn de jegogan-noten vetgedrukt en onderstreept.

Er bestaan twee notatiewijzen. Bij de huidige notatie wordt de gongslag aan het einde van de gongan genoteerd. Bij deze notatie valt de kemplislag telkens op de laatste noot vóór de kolomscheiding. Wanneer een melodie op de gong begint, wordt de eerste gongslag in een aparte kolom geplaatst. Bij oudere notaties staat de gongslag aan het begin van de gongan en valt de kemplislag gelijk met de eerste noot ná de kolomscheiding. Zie de voorbeelden hieronder.

gangsā	ā	-ā-0	-0-1	-1-e	-e-0	-0-e	-e-1	-1-0	-0-ā
gong	G				G	P		P	G

Voorbeeld huidige notatie: *gilak van de Baris Tunggal*

gangsā	ā-ā-	o-o-	1-1-	e-e-	o-o-	e-e-	1-1-	o-o-
gong	G				G	P		P

gangsā	ā
gong	G

Voorbeeld oude notatie: *gilak van de Baris Tunggal*

Kempyung

Kempyung of ngempat duidt op een interval van vier noten. Dit wordt in een partij aangegeven met een cijfer 4. De sangsih instrumenten spelen dan een partij die vier noten hoger ligt dan die van de polos. Wanneer dit niet mogelijk is (bij de gangsa's, als de polos-partij één van de drie hoogste noten speelt), dan spelen de sangsih-instrumenten de polos-melodie mee.

gangsa polos	o	e	u	a	1	o	e	u	a	i
gangsa sangsih	a	1	o	e	u	a	i	u	a	i

kempyung-noten voor de gangsa sangsih

Norot

Norot is een vaste omspeling van de pokok-melodie door de gangsa's en de reyong. Voor de reyong zijn twee varianten bekend (geleerd in Ubud en in Krambitan)

- Het basispatroon wordt herhaald zolang dezelfde noot in de pokok-sectie wordt aangehouden.
- De gansa sangsih speelt een *ngempat (kempyung)* boven de polos.
- In de maat vóór de overgang naar een volgende pokok-noot wordt een overgangspatroon gespeeld. Hierin is met *n* het voorgaande basispatroon aangegeven. Hoewel het overgangspatroon kan afhangen van de voorgaande pokok-noot (dit geldt in ieder geval voor de reyong) is hier gekozen voor een vast patroon.
- æ of *b* geeft aan dat deng en ding gelijktijdig moeten worden aangeslagen (reyong, positie 1).

Op de volgende pagina staat de omspeling per partij uitgeschreven voor zowel de gangsa als de reyong.

Ubud-variant

	overgang	basis	overgang	basis	overgang	basis
pokok		i		o		e
gangsa polos	110	10101010	ooe	oeoeoeoe	eeu	eueueueu
gangsa sangsih	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï	iiu	iuuiuiuiu
reyong 1	·uḡ	·aḡa·aḡa	ḡaḡ	·ḡ·ḡ·ḡ·ḡ	eeu	eueueueu
reyong 2	110	10101010	ooe	oeoeoeoe	ee1	e1e1e1e1
reyong 3	·ua	·aua·aua	·aï	·iaï·iaï	·au	·uau·uau
reyong 4	iiô	iôïiôïiôï	ôôé	ôéôéôéôé	ééû	éûéûéûéû

	overgang	basis	overgang	basis
pokok		u		a
gangsa polos	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï
gangsa sangsih	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï
reyong 1	ḡḡḡ	ḡaḡḡḡḡḡ	ḡḡḡ	ḡḡḡḡḡḡḡ
reyong 2	·oe	·eoe·eoe	·o1	·1o1·1o1
reyong 3	uua	uauauaua	aaï	auauauau
reyong 4	ûûé	ûéûéûéûé	·ôï	·iôï·iôï

Krambitan-variant (=verschillen)

	overgang	basis	overgang	basis	overgang	basis
pokok		i		o		e
gangsa polos	110	10101010	ooe	oeoeoeoe	eeu	eueueueu
gangsa sangsih	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï	iiu	iuuiuiuiu
reyong 1	ḡḡḡ	·a·a·a·a	ḡaḡ	·ḡ·ḡ·ḡ·ḡ	ḡḡḡ	ḡḡḡḡḡḡḡ
reyong 2	110	10101010	ooe	oeoeoeoe	ee1	e1e1e1e1
reyong 3	uua	·a·a·a·a	uaï	·i·i·i·i	uau	·u·u·u·u
reyong 4	iiô	iôïiôïiôï	ôôé	ôéôéôéôé	ééû	éûéûéûéû

	overgang	basis	overgang	basis
pokok		u		a
gangsa polos	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï
gangsa sangsih	uua	uauauaua	aaï	aiaiaiaï
reyong 1	ḡḡḡ	ḡaḡḡḡḡḡ	ḡḡḡ	ḡḡḡḡḡḡḡ
reyong 2	·oe	·e·e·e·e	oo1	·1·1·1·1
reyong 3	uua	uauauaua	aaï	·u·u·u·u
reyong 4	ûûé	ûéûéûéûé	oôï	·i·i·i·i